

D.
257.

SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW

W KRAKOWIE

Z A R O K

1931

NAKŁADEM ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW W KRAKOWIE

DRUKARNIA «GRAFIA» KRAKÓW

ozas. 15594 / 1931

SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW

W KRAKOWIE

Z A R O K

1931

NAKŁADEM ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW W KRAKOWIE

DRUKARNIA „GRAFIA” KRAKÓW

Ś. † P.

Dr. TADEUSZ BEDNARSKI

urodzony w r. 1867, zmarł w r. 1932.

Urodził się 18 lipca 1867 r. w Podgórzu.

Uczęszczał do Gimnazjum Św. Jacka w Krakowie, poczem poświęcił się studjom prawniczym, które ukończył zyskując tytuł doktora praw. Po krótkiej praktyce adwokackiej obejmuje w roku 1897 kancelarię adwokacką, którą prowadzi do roku 1916.

W czasie tej długoletniej pracy adwokackiej był Syndykiem Towarzystwa Wzajemnej Pomocy w Podgórzu, Syndykiem Banku Krajowego, oraz Banku Austro-Węgierskiego oraz wielu innych instytucyj.

Zastępując interesa Ks. Sanguszki kładzie specjalny nacisk na rozwinięcie się warsztatów pracy przemysłowej stwarzając browar w Tarnowie, dachówczarnie i td. Dążąc stale w kierunku podniesienia przemysłu polskiego kładzie wielkie zasługi przy budowie kolei Jaworzno-Piła i Tarnów-Szczucin.

Jako pełnomocnik Hr. Władysława Zamojskiego występuje w sporze z Węgrami o Morskie Oko.

Wygrywając ten proces odzyskuje najpiękniejszy zakątek naszych tatr.

W tym też okresie poza zawodem adwokackim oddaje się pracy patriotycznej, która znalazła swój wyraz w udziale Zmarłego w N. K. N., pracuje wspólnie z Jaworskim i Wąsowiczem.

W r. 1916 staje na czele wojennej Centrali Handlowej zwanego później Polskiem Towarzystwem Handlowem.

Dzięki wrodzonej swej energii, zmysłowi przedsiębiorczości pełnej poświęcenia pracy rozwinął znaczenie gospodarcze P. T. H. do olbrzymich rozmiarów.

Kontynuując wytyczne w swej polityce przemysłowej, buduje tartak w Bonarce, zakłada domy składowe na Dąbiu w Krakowie, Zakłady Przemysłowe w Tenczynku, fabrykę maszyn rolniczych „Lemiesz” w Krakowie. P. T. H. obejmuje w swój Zarząd wielkie leśne przedsiębiorstwa w Synowódzku koło Stryja.

Zakupuje nieruchomości, tworząc w ten sposób podstawy majątku P. T. H. jak domy w Krakowie (Hotel Saski) domy w Warszawie, w Gdańsku, grunta w Bonarce, na Dąbiu itd.

W tym też okresie jest radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, jest członkiem Rady Giełdowej, Rad Nadzorczych wielu towarzystw, zasiada w Radzie Związku Przemysłowców w Krakowie i wydziale Towarzystwa Ekonomicznego w Krakowie.

Nadmiar pracy powoduje osłabienie zdrowia, co zmusza Zmarłego do usunięcia się w zacisze życia prywatnego. Poświęca się pracy nad podniesieniem swego majątku ziemskiego, położonego w powiecie Leskim.

Dostaje zaszczytne stanowisko konsula honorowego Republiki Helleńskiej, które to stanowisko piastuje do ostatniej chwili.

Mając wielkie zamiłowanie do przyrody, zostaje w ostatnim roku swego życia kuratorem spraw plantacyjnych w Radzie Miejskiej. Zamiłowanie to dziedziczy po swym ś. p. Ojcu Wojciechu Bednarskim, który własnymi funduszami założył park miejski w Podgórzu, zwany obecnie parkiem Wojciecha Bednarskiego.

W ostatnim też roku piastuje zaszczytne stanowisko 1-szego Prezesa Związku Przemysłu i Handlu drzewnego.

Umarł nagle 2 czerwca 1932 r.

Między innymi zasługami Zmarłego podnieść należy jego interwencję w obronie kościoła Św. Anny, której zawdzięczać należy ocalenie kopuły kościoła przed rekwizycją w czasie wojny.

Dla Związku Przemysłowców w Krakowie śmierć śp. Dra Tadeusza Bednarskiego jest bolesną stratą. Od założenia Związku Przemysłowców był Zmarły czynnym członkiem Rady, przyczyniając się zarówno Swemi wiadomościami fachowymi z dziedziny prawa, przemysłu i handlu, jak i Swemi nieprzeciętnymi osobistymi zaletami do rozwoju instytucji.

Zawsze chętny do pracy produktywnej, wielokrotnie radą i czynem pomocny był w pracach Związku Przemysłowców, mając

zawsze na oku jedynie dobro ogółu. Ceniony dla swej rozwagi, doświadczenia i prawości charakteru cieszył się ogólnem uznaniem i szczerą sympatją wszystkich, którzy się z nim zetknęli.

Z okazji reorganizacji Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Warszawie, został przez Zrzeszenie Przemysłu i Handlu Drzewnego przy Związku Przemysłowców w Krakowie obrany Prezesem Zrzeszenia, pracując do ostatnich swych dni czynnie nad dźwignięciem się przemysłu drzewnego naszego okręgu.

Cześć pamięci zacnego obywatela i przemysłowca.

KRÓTKI SZKIC SYTUACJI GOSPODARCZEJ W ROKU 1931.

Ogólne załamanie się gospodarcze zarówno w Polsce jak w innych krajach europejskich i pozaeuropejskich nie wymaga komentarzy. Pozatem analiza wszystkich przesłanek nie jest łatwą, gdyż leży ona w dużej mierze poza granicami Polski, a musiałaby poruszyć obok problemów ekonomicznych także kwestje natury politycznej i społecznej, które nie nadają się do sprawozdania organizacji gospodarczej. Zresztą tylekroć już sprawy te w ciągu roku ubiegłego zarówno poza Związkiem Przemysłowców, jak i w naszych okólnikach, protokołach z posiedzeń Rady i poszczególnych Sekcyj były omawiane, że powtarzać je byłoby zbytecznem.

Jednak obowiązkiem naszym jest przez obiektywną analizę wypadków i rozpatrzenie stanu faktycznego zapobiedz zbyt niemu defetyzmowi powodującemu przecenianie kryzysu oraz niedocenywanie stron dodatnich, które nasze gospodarstwo w relacji do innych wykazuje.

W tym kierunku idąc należy ustalić, że naogół wytwórczość przemysłowa obniżyła się w stosunku do roku 1930 o około 15⁰/₀ osiągając poziom z okresu ostatniego kryzysu w latach 1925/26, przyczem silniej występuje obniżka produkcji o charakterze wytwórczym produkcyjnym, niż w artykułach bezpośredniej konsumpcji. Jest to zrozumiałe wobec zupełnej wstrzemięźliwości inwestycyjnej ze strony państwa oraz przedsięwzięciw prywatnych. Natomiast produkcja w przemyśle wytwarzającym artykuły bezpośredniego spożycia nie wykazuje takiego załamania, jak to świadczy krzywa wytwórczości w dziale przemysłu włókienniczego, spożywczego, odzieżowego, garbarskiego i t. d. w przeciwstawieniu n. p. do krzywej hutnictwa i przemysłu metalowego lub maszynowego.

Przemysł budowlany nie wykazuje — przynajmniej w naszym okręgu — silniejszego spadku w stosunku do r. 1930. Jakkolwiek

kredyty budowlane zarówno długo jak i krótko terminowe ze strony banków państwowych i prywatnych zostały wstrzymane zupełnie, to jednak kapitał prywatny, po rozmaitych niemiłych doświadczeniach w lokatach innego rodzaju oraz w związku z załamaniem się w r. 1931 szeregu „pewnych“ walut jak n. p. funta angielskiego, korony szwedzkiej i t. p. szuka ucieczki w budownictwie mieszkaniowym, które zyskuje coraz to więcej zwolenników. Ruch ten oddziałuje na przemysł ceramiczny, który na rynku krajowym wykazuje produkcję nieco tylko mniejszą od r. 1930. Natomiast przemysł drzewny załamał się silnie, a to głównie z powodu zupełnego prawie wyeliminowania go na rynkach eksportowych.

Inną rzeczą jest rentowność względnie dochodowość przedsiębiorstwa. Pod tym kątem widzenia we wszystkich działach przemysłu spadek jest ogromny. Prawie wszystkie przedsiębiorstwa nie wykazują żadnych zysków, a wiele przedsiębiorstw wykazuje straty.

Bilans handlowy utrzymał przez cały rok swoją aktywność co zawdzięczać należy znacznemu zmniejszeniu się importu z powodu obniżenia zdolności nabywczej naszej ludności i zmniejszeniu kredytów zagranicznych. Ze szczególnym naciskiem zaznaczyć należy, że ten spadek importu był normalnym odruchem samozachowawczym ludności, bez jakichkolwiek ingerencji państwa w formie zakazów przywozowych lub przepisów dewizowych, stosowanych z całą bezwzględnością u naszych sąsiadów, a niestosowanych w Polsce. Dowodzi to wysokiej zdolności akomodowania się polskiego organizmu gospodarczego do stosunków i pozwala przypuszczać, że organizm nasz posiadać będzie większą odporność niż organizmy, na które trzeba wpływać specjalnymi ograniczeniami. Wynikiem tego jest wytrzymałość naszej waluty, która w ciągu całego roku 1931 mimo rozmaitych wstrząsów na terenie międzynarodowym nawet nie drgnęła.

Te dodatnie objawy winny być tylko bodźcem dla sfer gospodarczych do jaknajintensywniejszej pracy i stawiania z otuchą czoła przeciwnościom, które nas mogą jeszcze czekać.

CZĘŚĆ PIERWSZA: ORGANIZACJA ZWIĄZKU. WŁADZE ZWIĄZKU.

Ponieważ wybory do Rady Związku odbywają się tylko raz na dwa lata a wybory ostatnie odbyły się w r. 1930 przeto składu Rady, który był już uwidoczniiony w sprawozdaniu zeszłorocznem ponownie nie podajemy.

Podajemy jedynie zmiany, jakie nastąpiły w ciągu roku sprawozdawczego w składzie Rady. W miejsce członków Rady pp. Rossknechta i Palcera zostali kooptowani pp. Antoni br. Götz-Okocimski i inż. Wiktor Scherer a prócz tego kooptowano p. inż. Jana Toeplitza, Dyrektora Zakładów Solvay w Borku Fałęckim. W składzie Komitetu wykonawczego i Komisji rewizyjnej zmiany nie zaszły.

Na czele biura Związku stał dyrektor Dr. Zygmunt Jarzyński, obowiązki wicedyrektora sprawował Dr. Tadeusz Spitzer, wicesekretarza radca Bolesław Nieświatowski.

Bieżące sprawy załatwiała 3 siły conceptowe i 4 siły manipulacyjne.

Prócz tego zatrudniało biuro jednego inkasenta i 2 woźnych.

Delegacje Związku w ciałach doradczych rządowych wykazane w sprawozdaniu Związku za rok 1931 nie uległy zmianie.

Delegaci Związku względnie poszczególnych sekcij brali żywy udział w posiedzeniach zwoływanych przez władze centralne, organizacje centralne, władze i organizacje miejscowe.

Liczba członków.

Liczba członków wynosiła z końcem r. 1931: 272.

CZEŚĆ DRUGA:
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZKU W ROKU 1931.
CZYNNOŚCI RADY ZWIĄZKU
I KOMITETU WYKONAWCZEGO.

W roku sprawozdawczym odbyła Rada Związku posiedzenia przepisane regulaminem, wykonując obowiązki włożone na nią § 23 statutu, a więc załatwiając aktualne sprawy administracyjne, skarbowe i organizacyjne ogólnej natury.

Do prezydjum Rady Zrzeszenia Związków zachodniej i południowej Polski wybrano prezesa Związku p. prof. inżyniera Antoniego Schimitzka.

Przedmiotem szczegółowych obrad Rady Związku była sprawa współdziałania przemysłu w akcji zwalczania skutków bezrobocia podjętej z inicjatywy Rządu.

Rezultatem obrad były następujące uchwały:

1) Rada Związku uważa akcję Rządu, zmierzającą do przyścia z pomocą doraźną bezrobotnym podczas okresu siedmiomiesięcznego roku 1931/1932 za konieczność dyktowaną względami społecznymi i ludzkimi.

2) Rada Związku uchwała zwrócić się do wszystkich krakowskich zakładów i do ogółu przemysłu na terenie krakowskiego województwa z odpowiednim apelem.

3) Rada zaleca, jako minimalny klucz, służący dla zakładów przemysłowych przy obliczaniu swojej partycypacji w akcji funduszowej odprowadzenie z przedsiębiorstw przynajmniej 100% tej kwoty, którą zbiorą urzędnicy i robotnicy danej firmy.

4) Rada uchwała pozostawić wolnej ocenie przedsiębiorstw, które nie pracują z powodu kryzysu możliwości wysokość świadczeń.

Z ważniejszych spraw, jakie były przedmiotem obrad Rady Związku wymienić należy sprawę ustosunkowania się Związku

przemysłowców i Zrzeszenia Związków zachod. i połudn. Polski do Naczelnej organizacji przemysłu, sprawa wyboru delegatów do podatkowych komisji szacunkowych, sprawa Zrzeszenia przemysłowców i kupców drzewnych, urządzenia wystawy regionalnej, sprawę przystąpienia do Ligi morskiej i kolonjalnej, sprawa współpracy z Ligą popierania wytwórczości krajowej, sprawy celne, taryfy kolejowe, sprawa świadczeń socjalnych, sprawa porozumienia celnego austriacko-niemieckiego, sprawy paszportowe, sprawa ubezpieczenia przedsiębiorstw przemysłowych od szkód itd.

Sprawa zmiany podziału administracyjnego państwa

Na czoło wszystkich spraw, któremi zajmowała się Rada Związku Przemysłowców, wysuwa się bezsprzecznie doniosłe zagadnienie usprawnienia administracji publicznej i nowego podziału administracyjnego Państwa.

Zagadnieniem powyższem zajmował się Związek Przemysłowców już od roku 1930, w którym to roku urządził odczyt inżyniera technologa Gustawa Sippki p. t.: „Kraków stolicą kresów południowo-zachodnich“.

Gdy Komisja dla usprawnienia administracji publicznej przy Prezesie Rady Ministrów ogłosiła drukiem projekt podziału administracyjnego Państwa, w którym przedstawiła wniosek na stworzenie „Śląskiego regionu górniczo-hutniczego“, obejmującego prócz ziem, wchodzących obecnie w skład Województwa śląskiego, jeszcze całe Zagłębie Dąbrowskie aż po Częstochowę łącznie a z dzisiejszego Województwa krakowskiego powiaty: bialski, żywiecki i dawny oświęcimski w całości, oraz część powiatu wadowickiego i chrzanowskiego — Rada Związku Przemysłowców zajęła się szczegółowem i dokładnem rozpatrzeniem powyższych wniosków ze stanowiska gospodarczego.

Niezależnie od akcji, podjętej w sprawie projektowanego nowego podziału administracyjnego Państwa na Województwa, oraz stanowiska zajętego w tej sprawie przez zainteresowane czynniki, a mianowicie: Radę miasta Krakowa, Izby Przemysłowo-Handlowe w Krakowie i Sosnowcu, Radę Zjazdu Przemysłowców Górniczo-Hutniczych w Sosnowcu, Towarzystwo Przemysłowców w Sosnowcu oraz cały

szereg stowarzyszeń gospodarczych i społecznych, rady miejskie i wydziały powiatowe w Białej, Chrzanowie, Oświęcimiu, Żywcu itd. Rada Związku Przemysłowców poświęciła powyższemu zagadnieniu osobne posiedzenie, na którym uchwalono jednomyślnie następująca

DEKLARACJĘ

Rada Związku Przemysłowców w Krakowie, zaznajomiwszy się na posiedzeniu dnia 22 czerwca 1932 r. z wnioskami Komisji dla usprawnienia administracji przy Prezesie Rady Ministrów, dotyczącymi nowego podziału Państwa na Województwa, w myśl których zachodnia część powiatu wadowickiego i chrzanowskiego, cały powiat żywiecki i bialski mają być wyłączone z województwa krakowskiego, a przydzielone do Województwa śląskiego, natomiast z południowych powiatów obecnego Województwa kieleckiego, które mają być przyłączone do Województwa Krakowskiego, miało być wyłączone całe zagłębie dąbrowskie i przyłączone do Województwa śląskiego — rozpatrywała powyższe zagadnienie ze stanowiska życia gospodarczego.

Przy rozpatrywaniu problemu zmiany podziału administracyjnego Państwa ze stanowiska gospodarczego Rada Związku miała na uwadze następujące motywy:

Sfery gospodarcze, a w szczególności przemysłowe hołdują tej pryncypalnej tezie, że zarówno z punktu widzenia interesów Państwa, jak i samego przemysłu, jedynie i wyłącznie polityka gospodarcza, idąca po linii dekoncentracji na terenie Państwa ośrodków życia gospodarczego, przy szczególnem uwzględnieniu przemysłu — jest racjonalna i dla Państwa zbawienna.

Natomiast polityka, mająca na celu koncentrację przemysłu w możliwie jaknajmniejszej ilości ośrodków, względnie polityka kumulacji tych ośrodków — jest błędną i zgubną.

Jeżeli mówi się o uprzemysłowieniu kraju, to jest niewątpliwem, że takiego planu nie można przeprowadzić w inny sposób, jak drogą rozprowadzania nowopowstających placówek przemysłowych na możliwie i dopuszczalnie szeroko pomyślanych terenach, nigdy jednak przez zgęszczanie pewnych terenów z pominięciem reszty. Taka bowiem polityka, polegająca na preferowaniu interesów pewnych tylko odcinków, a zaniedbywaniu reszty terenów,

musi zdaniem sfer gospodarczych, ujemnie oddziaływać na ogólny interes Państwa. Skomasowanie żywołu robotniczego w jednym czy dwóch ośrodkach, może okazać się z czasem niebezpiecznym błędem, który niełatwo będzie mógł być naprawiony — podczas gdy rozmieszczenie tego żywołu w możliwie licznych ośrodkach, pozwala na opanowywanie wszelkich sytuacji w sposób niewątpliwie łatwiejszy a mniej skomplikowany.

Pod tym kątem widzenia rozpatrując projekt Komisji dla usprawnienia administracji publicznej, odnoszący się do południowo-zachodniej części Państwa — sfery przemysłowe wyrażały bardzo poważną obawę, a zarazem i niepokój, że dąży się podświadomie do gromadzenia komplikacji ze szkodą Państwa i jego życia gospodarczego i społecznego.

Jest niezawodną prawdą życiową, że nowopowstające placówki przemysłowe, skupiają się zawsze około już istniejących ośrodków przemysłowych, zwłaszcza, jeżeli daną jest pewna relacja pomiędzy w grę wchodzącymi produkcjami — oczywiście o ile inne specyficzne warunki temu się nie sprzeciwiają. Ta grawitacja jest temi silniejsza, jeżeli pewien teren przemysłowy tworzy organicznie jedną związaną administracyjnie całość.

Tak więc, jeżeli projekt Komisji dla usprawnienia administracji publicznej miałby stać się rzeczywistością — sfery gospodarcze widzą już dziś przyszłą konfigurację przemysłu w Polsce, polegającą na tem, że tylko dwa mieć będziemy poważne ośrodki przemysłowe tj. śląski i łódzki, podczas gdy pozostałe wielkie obszary kraju wegetować będą gospodarczo, zamiast rozwijać się również w kierunku fabrycznego wytwórstwa, w imię racjonalnie prowadzonej zasady uprzemysłowienia kraju.

W związku z tym niewątpliwym objawem, przyszłe Województwo krakowskie pomyślane w ramach projektu Komisji, będzie świadkiem silnego rozrastywania się Województwa śląskiego w kierunku przemysłowym, przy równoczesnem zamieraniu przemysłu na swoim terenie, co pożytku Państwu ani społeczeństwu przynieść nie może.

Po wszechstronnem rozpatrzeniu sprawy Rada Związku powzięła jednomyślnie następujące uchwały:

- 1) Z uwagi na to :

że projektowane przez Komisję dla usprawnienia administracji przy Prezesie Rady Ministrów zmiany nowego podziału Państwa mogą wywołać wielce ujemne skutki dla przyszłego rozwoju przemysłu i życia gospodarczego nie tylko Województwa krakowskiego, lecz także całego Państwa.

że od wieków dla powiatów żywieckiego, bialskiego, chrzanowskiego i wadowickiego Kraków był nie tylko kulturalnym, lecz także i gospodarczym centrum, z którym powiaty te były połączone politycznie, historycznie i gospodarczo;

że oderwanie tych przemysłowych powiatów od ich zaplecza rolniczego, którym jest Województwo krakowskie i od centrum gospodarczego Krakowa, poderwałoby stanowczo warunki rozwoju gospodarczego wymienionych powiatów;

że oderwanie tych powiatów od Województwa krakowskiego, a przydzielenie do Województwa śląskiego, spowodowałoby ze względu na odmienne ustawy, obowiązujące na Śląsku na polu ustawodawstwa pracy, umów zbiorowych, świadczeń socjalnych, podatkowych itd. utrudnienia w administracji publicznej, a także utrudnienia w rozwoju i prowadzeniu przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, położonych w powiatach: żywieckim, bialskim, chrzanowskim i wadowickim;

że łączenie ośrodków wyłącznie przemysłowych w jedną całość nie jest bynajmniej korzystnym, a przeciwnie z punktu widzenia polityki gospodarczej, łączenie ośrodków rolniczych z przemysłowymi, a więc ośrodków różnorodnych daje dla rozwoju całej produkcji więcej dodatnie rezultaty.

Rada Związku Przemysłowców oświadcza się:

a) przeciw wnioskowi Komisji dla usprawnienia administracji, zdążającemu do odłączenia od Województwa krakowskiego powiatów bialskiego i żywieckiego w całości, a chrzanowskiego i wadowickiego w części,

b) w razie zniesienia Województwa kieleckiego Rada Związku oświadcza się przeciwko przyłączeniu zagłębia dąbrowskiego do Województwa śląskiego, a za przyłączeniem zagłębia dąbrowskiego do Województwa krakowskiego, mając na uwadze, że przyłączenie zagłębia dąbrowskiego do Województwa śląskiego wpłynęłoby niekorzystnie na życie gospodarcze zagłębia dąbrowskiego, ta-

mując jego rozwój, podczas gdy połączenie zagłębia dąbrowskiego z krakowskim, może przyczynić się tylko do rozwoju i współpracy obu tych zagłębi, co będzie korzystnym zarówno dla nich, jak i dla całości Państwa oraz polskiej racji stanu.

2). Podać niniejszy protest przeciw wnioskowi Komisji do wiadomości czynników miarodajnych na ręce Najdostojniejszego Obywatela „Polski Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz Prezesa Rady Ministrów, którym jedynie i wyłącznie dobro Państwa przyświeca we wszystkich ich poczynaniach — z gorącą prośbą o niedopuszczenie do tej krzywdy dla odnośnych ośrodków oraz dla całości Państwa, której nie potrafilibyśmy nigdy usprawiedliwić wobec następnych pokoleń.

Czynności Biura Związku.

Położenie Biura Związku w roku 1931 było bardzo ciężkie.

Restauracja i częściowa przebudowa gmachu, w którym się mieści Biuro Związku trwająca prawie cały rok utrudniała wielce normalny tok czynności Biura Związku. Depresja gospodarcza wywierała bardzo niekorzystny wpływ na dochód Związku i na czynności tak poszczególnych Sekcji jak i poszczególnych członków.

Posiedzenia sekcyjne jeżeli się w ogóle udawały były przeważnie nieliczne, co świadczy dobitnie o pewnej apatii członków i braku zainteresowania się wśród niesprzyjających okoliczności.

Mimo tych trudnych warunków stało Biuro Związku wytrwale na swym stanowisku i nieustawało w pracy nad sprawami mającymi bezpośredni lub pośredni wpływ na życie gospodarcze oraz stosunki w przemyśle.

Wyliczymy poniżej ważniejsze czynności podjęte w roku sprawozdawczym przez Biuro Związku.

1. MEMORJAŁY.

DO MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU.

W sprawie zgłaszania konkursów na dostawę druków i przyborów piśmiennych.

W sprawie skrócenia terminu ważności przetargów do 4 tygodni.

- O zdjęcie porozwieszanych po szkołach afiszów reklamujących niektóre firmy z przyborami szkolnymi.
- O wyjednanie w Ministerstwie komunikacji ulgi dla przewozu mialu węglowego.
- W sprawie obniżki cła na tkaniny bawełniane.
- W sprawie skażenia oleju lnianego, używanego do fabrykacji bez każdorazowej specjalnej prośby importera.
- W sprawie obniżki cła na tkaniny bawełniane w proponowanej nowej taryfie celnej.
- W sprawie popierania eksportu fabryk wędliniarskich krajowych.
- W sprawie legalizacji wag i narzędzi mierniczych.

DO MINISTERSTWA SKARBU.

- W sprawie poboru dalszej raty podatku majątkowego w wysokości 0·3⁰/₀ od wartości prawomocnie ustalonego majątku, o niższenie procentu raty dla II i III grupy kontygentowej oraz o nałożenie na I grupę stosownego udziału w zapłaceniu wspomnianej raty.
- Uwagi do projektu rządowego procedury podatkowej.
- W sprawie objęcia drzewa opałowego w liczbę artykułów, którei spłacane być mogą podatki na rzecz akcji walki ze skutkami bezrobocia.
- O zawieszenie wszelkich innych opłat drogowych poza przewidzianymi ustawą o funduszu drogowym.
- Przeciw podwyższaniu stawki celnej na blachę stalową oraz na blachę białą pocynkowaną.

DO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

- W sprawie przymuszania firm przez stacje kolejowe do zakupywania 10-groszowych nalepek na powodzian w Wileńszczyźnie.
- W sprawie utrudnień formalnych przy wysyłce towarów.
- O traktowanie wagonów kamionkowych na równi ze zwykłemi i normalnemi cysternami o ile chodzi o taryfę przewozową.

W sprawie państwowej Rady Kolejowej.

W sprawie bocznic kolejowych.

DO MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW.

W sprawie opóźnienia w wydaniu spisu abonentów telefonicznych.

W sprawie niedbałego traktowania korespondencji ze strony urzędów pocztowych.

DO MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Przedstawienie konieczności zwiększonej opieki dla wierzycieli ze strony władz sądowych i czujniejszej ochrony ich interesów przy równoczesnem przedłożeniu postulatów, do tego celu zmierzających.

DO DYREKTORA GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR I WAG.

W sprawie ważności cechy legalizacyjnej przez lat dwa zamiast przez lat trzy, jak tego wymaga obowiązujące dotąd rozporządzenie.

Wyliczyliśmy powyżej tylko memorjały większej wagi, prócz tego podajemy cały szereg memorjałów i pism odnoszących się do poszczególnych branż.

Memorjały te i pisma podajemy w sprawozdaniu z czynności poszczególnych Sekcji.

2. SPRAWY BIEŻĄCE.

W roku 1931 załatwiło biuro spraw 4451 z czego z własnej inicjatywy spraw 1860.

Okólników wydano razem 388 z tego dla ogółu członków 90 dla poszczególnych zaś gałęzi przemysłu 298, a mianowicie:

Dla firm ceramicznych	20
„ „ chemicznych	8
„ „ czekoladowych	14
„ „ drzewnych	44
„ „ garbarskich	8

Dla firm	graficznych	6
„	„ kosmetycznych	11
„	„ meblowych	37
„	„ młynarskich	35
„	„ metalowych	9
„	„ papierniczych	4
„	„ szklanych	1
„	„ wapienniczych	11
„	„ win musujących	1
„	„ win owocowych i miodu	10
dla Sekcji	Trzebińskiej	11
„	„ Żywieckiej	2

Jako nowość wprowadzono specjalne okólniki

dla spraw podatkowych, których rozesłano 33

i dla spraw socjalnych w ilości również 33

Biuro Związku brało udział w 34 posiedzeniach poszczególnych Sekcji, co przy sprawozdaniu z czynności tychże szczegółowo wymieniono, a ponadto w posiedzeniach Rady Związku, Komitetu Wykonawczego dalej w sprawach obniżki cen, nowej taryfy celnej, ochrony wierzyciela, pomocy dla bezrobotnych, projektu ustawy o procedurze egzekucyjnej, projektów ustaw podatkowych i t. d.

Biuro wystawiało zaświadczenia w sprawach kredytowych, celnych, paszportowych, udzielało informacji władzom, organizacjom i poszczególnym członkom w sprawach przemysłowych, w sprawach zwyczajów handlowych, celnych, podatkowych, kolejowych, interpretacji ustaw socjalnych i t. d.

Wspomnieć tu należy, że zainicjonowane przez Dr. Spitzera nawiązanie stosunków z przemysłem szwedzkim wydało bardzo piękne rezultaty.

W rewanżu za wizytę wicedyr. Związku Dr. Spitzera w Sztokholmie odwiedził Polskę, a w szczególności Kraków kapitan Paweł Isberg, dyrektor polsko-szwedzkiej Izby handlowej w Sztokholmie. Ułatwiono mu zwiedzenie większych fabryk polskich i nawiązanie ściślejszych stosunków z naszymi firmami eksportowymi.

Celem dalszego pogłębienia stosunków przemysłowych i handlowych między Polską a Szwecją, szwedzko-polska Izba prze-

mysłowo handlowa w Sztokholmie powierzyła za zgodą Prezydium Związku Przemysłowców reprezentację Izb na wojew. krakowskie Drowi Tadeuszowi Spitzerowi, wicedyrektorowi Związku Przem. Wreszcie zorganizowano w Krakowie szwedzko-polskie Towarzystwo.

Biuro Związku brało czynny udział w pracach Ligi propagandy wytwórczości krajowej, a w szczególności podjęło inicjatywę i zorganizowało pokaz mebli, kilimów, ceramiki szlachetnej i witrażów, który odbył się w Krakowie w grudniu 1931 r. Pokaz spotkał się z wielkim uznaniem społeczeństwa, czego dowodem była wielka ilość osób zwiedzających pokaz (przeszło 10.000) nie tylko z Krakowa lecz także z całej Polski.

3. WYKŁADY.

Staraniem biura związku zorganizowano w r. 1931 cykl wykładów ekonomicznych popularnych, bezpłatnych, wygłoszonych przez szereg wybitnych sił fachowych.

Program wykładów był następujący:

Dr. Adam Krzyżanowski, Prof. U. J. Poseł na Sejm:

„Przyczyny międzynarodowego spadku cen“

Dr. Roger Battaglia, Prezes Rady Delegatów Zrzeszenia Zw. Przemysłowych Z. i P. Polski:

„Wychowanie ekonomiczne społeczeństwa i współczesne kierunki ekonomiczne“

Dr. Karol Krzetuski, Profesor W. S. H.:

„Zasady ekonomji społecznej“

Dr. Karol Krzetuski, Profesor W. S. H.

„Zasady polityki gospodarczej“

Dr. Ferdynand Zweig, Docent Uniw. Jagiell.:

„Zasadnicze zagadnienia polityki handlowej“

Dr. Stefan Schmidt, Docent Uniw. Jagiell.:

„Rolnictwo“

- Dr. Stefan Schmidt, Docent Uniw. Jagiell.:
„Przemysł rolniczy”
- Dr. Inż. Witold Budryk, Prof. Akademji Górniczej:
„Gospodarcze znaczenie górnictwa i hutnictwa”
- Dr. Inż. Juljusz Czaplński, Starszy Radca W. Urz. Górniczego:
„Górnictwo” (z wyjątkiem naftowego)
- Dr. Tadeusz Spitzer, Wicedyrektor Zw. Przemysłowców:
„Górnictwo i przemysł naftowy”
- Inż. Józef Galer, Prof. Państw. Szkoły Ceramicznej:
„Przemysł ceramiczny”
- Inż. Witold Czerwiński, Dyr. Rady Nacz. Zw. Drzewnych:
„Przemysł drzewny i papierniczy”
- Inż. Edmund Trepka, Dyr. Zw. Przem. Chemicznego:
„Przemysł chemiczny”
- Inż. Bronisław Baliński, Dyr. Związku Hut Szklanych:
„Przemysł szklany”
- Dr. Roger Battaglia, Prezes Rady Delegatów Zrzeszenia
Z. P. Z. i P. Polski:
„Przemysł włókienniczy, konfekcyjny
i garbarski”
- Dr. Inż. Jan Krauze, Prof. Akademji Górniczej:
„Przemysł metalowy i maszynowy”
- Dr. Tadeusz Spitzer, Wicedyrektor Zw. Przemysłowców:
„Program elektryfikacyjny Polski”
- Inż. Mieczysław Seifert, Dyrektor Miejskiej Gazowni:
„Gazownictwo”
- Inż. Eugenjusz Tor, Dyrektor Muzeum Przemysłowego:
„Przemysł drobny i ludowy”

Prócz tego Inż. Gustaw Sippko wygłosił odczyt p. t. „Wielkie zagłębienie polskie w historii Krakowa, jako stolicy górniczo-hutniczej.

Wszystkie te wykłady cieszyły się wielką frekwencją i uznaniem słuchaczy.

SEKCJE I ICH DZIAŁALNOŚĆ.

Sekcja ceramiczna.

Przewodniczący p. Ignacy Ehrenpreis, dyrektor firmy „Płaszowska fabryka dachówek i cegieł S. A. w Krakowie, zastępca p. Bertold Weinsberg, dyrektor firmy „Bonarka” zakłady ceramiczne Sp. z o. o.

Sekcja ceramiczna odbyła pięć posiedzeń. Przedmiotem obrad była sprawa zjazdu delegatów Stałej Delegacji Zrzeszeń przemysłu ceramicznego w Warszawie. Delegatem na ten zjazd wybrano p. Zygmunta Bieżeńskiego.

Dalej obradowano nad założeniem syndykatu dren na terenie Małopolski.

Przedmiotem obrad jednego z posiedzeń była niekorzystna opinia Ministerstwa pracy i opieki społecznej, wyrażona w publicznej enuncjacji jakoby dachówka gliniana nie wytrzymała klimatu miejscowego.

Uchwalono zebrać opinie fachowe w sprawie wytrzymałości dachówki glinianej na zmiany klimatu i dopiero na podstawie tych opinii przedłożyć odpowiedni memoriał Ministerstwu.

Memoriał opracowało biuro Związku i rozesłało do miarodajnych czynników Rządu.

Na ostatniemu wreszcie posiedzeniu po wyczerpującej dyskusji stwierdzono, że konwencja ceny i warunków sprzedaży jest bezcelowa i bezskuteczna, wobec czego uchwalono zawiązać komitet dla wypracowania umowy syndykackiej i delegowano do tego komitetu za Kraków p. Radcę Ehrenpreisa i p. Bieżeńskiego, za Wieliczkę p. Friedmana, a za Tarnów i Bochnię p. Dr. Ecksteina.

Biuro Związku wystosowało do Min. komunikacji memoriał w sprawie uregulowania taryf przewozowych dla dachówek asbestowych.

Treścią 20 okólników, wydanych dla członków Sekcji ceramicznej były między innymi niższa taryf kolejowych, uwolnienie rachunków od opłat stemplowych, podatek obrotowy od cegły, ceny węgla, zarobki robotnicze, nowe stawki celne, redukcja płac, 46 godzinny tydzień pracy, ubezpieczenie robotników od wypadków i inne sprawy aktualne.

Sekcja chemiczna.

Przewodniczący Sekcji inż. Henryk Kułakowski, generalny dyrektor zakładów przemysłowych „Solvay” w Polsce.

Biuro Związku na podstawie porozumienia się z członkami Sekcji wystosowało do Ministerstw trzy memoriały. Pierwszy do Min. przem. i handlu o niedopuszczenie do podwyżki cła na oleje i tłuszcze, drugi do Minist. Skarbu tudzież przemysłu i handlu w sprawie nowego rozporządzenia, dotyczącego skażania olejów i tłuszczów zredagowany w porozumieniu z Zawodowym Związkiem śląskiego przemysłu mydlarskiego w Katowicach i grupą mydlarską w Poznaniu. W trzecim wreszcie przedstawiliśmy Ministerstwu katastrofalne położenie fabryk chemicznych z prośbą o ograniczenie przywozu tomasyny z zagranicy przez nałożenie cła wwozowego w wysokości 3 zł od 100 kg.

Biuro Związku rozpisało wreszcie ankietę w sprawie rozporządzenia zmieniającego stawki celne na tłuszcze.

W bieżących sprawach wydało Biuro Związku dla członków Sekcji chemicznej 8 okólników.

Sekcja czekoladowa.

Przewodniczył p. Adam Piasecki dyrektor fabryki tejże firmy.

Posiedzeń odbyła Sekcja dwa. Przedmiotem obrad było obniżenie akcyzy i ceny cukru, konkurencja z Gdańskiem, ustalenie parytetu frachtowego dla cukru, normy udzielania kredytu, opakowanie czekolady i cukrów wreszcie sprawa uregulowania warunków sprzedaży.

Kilka memorjałów wystosowało biuro Związku do władz kompetentnych. I tak do Min. przem. i handlu w sprawie fabrykacji baloników, służących za reklamę przy sprzedaży czekolady, dalej z prośbą o wydanie zakazu wprowadzenia do Polski czekolady z fabryk gdańskich, nie posiadającej na opakowaniu oznaczenia firmy, siedziby i miejsca fabrykacji.

Do Ministerstwa Skarbu i Minist. przem. i handlu o obłożenie wyrobów cukierniczych i czekoladowych wyrabianych w Gdańsku podatkiem obrotowym.

Wreszcie do p. Wojewody w Krakowie w sprawie indywidualnego opakowania cukierków i czekolady. Uzyskaliśmy zarządzenie p. Wojewody, że nakaz indywidualnego opakowywania cukierków i czekolady dotyczy tylko sprzedaży ulicznej, straganów i budek nie zaś sklepów i cukierń, gdzie artykuły te są należycie przechowywane i nie ulegają zanieczyszczeniu.

Biuro Związku wydało dla sekcji czekoladowej 14 okólników dotyczących nowej ustawy cukrowej, niżki cen spirytusu dla przemysłu przetwórczego, cen cukru, wystawy cukierniczej, oznaczenia pochodzenia towaru, ujednostajnienia warunków płatniczych, stawek celnych na olejki eteryczne i innych spraw aktualnych.

Sekcja drzewna.

Istniejąca dotąd przy Związku przemysłowców w Krakowie Sekcja drzewna, uległa zupełnej reorganizacji a to z powodu wprowadzenia ceł wywozowych na drzewo, zmierzające do przymusowego zrzeszenia eksporterów materiałów tartych z drzew iglastych względnie papierówki. Od ustanowionych ceł wywozowych przyrzekł Rząd uwolnić tylko tych eksporterów, którzy wykazą się przynależnością do utworzyć się mających sekcji eksportowych.

Do obrad nad zrekonstruowaniem dotychczasowej Sekcji drzewnej w Krakowie wybrano komitet złożony z pp. Adera, Bajracha, Dra Bednarskiego, Landaua, Neumana, Syropa i Dra Wistreicha.

Komitet ten ułożył regulamin Zrzeszenia przemysłowców i kupców drzewnych, regulamin S. E. materiałów tartych, regulamin S. E. papierówki, wreszcie regulamin dla sądu rozjemczego.

W myśl powyższego regulaminu władzami Zrzeszenia są Komitet Wykonawczy i Komisja Rewizyjna.

Zrzeszenie obejmuje dwie sekcje, a mianowicie 1) Sekcję Materiałów Tartych z Drzew Iglastych i Sekcję Papierówki.

Na posiedzeniu w dniu 27 lipca 1931 r. Zrzeszenie oraz Sekcje ukonstytuowały się w następujący sposób:

I. Komitet Wykonawczy:

1. Prezes:	Dr. Tadeusz Bednarski
2. Wiceprezesa:	Radca Wilhelm Ader,
Dr. Jan Hupka,
Juljusz Syrop,
3. Skarbnik:	Dr. Artur Wistreich
4. Delegat S. Tarcicy:	Izydor Landau,
5. Delegat S. Papierówki:	Inż. Jan Mączyński,

II. Komisja Rewizyjna:

1. Fryderyk Jungermann i
2. Artur Steinberg

III. Sekcja Materiałów Tartych z Drzew Iglastych:

Zarząd: 1. Prezes:	Dr. Tadeusz Bednarski,
2. Wiceprezesa:	Radca Wilhelm Ader,
Izydor Landau,
Dr. Artur Wistreich,
3. Członkowie Zarządu:	Jan Herczka,
Fryderyk Jungermann,
Joachim Neumann,

IV. Sekcja Papierówki:

Zarząd: 1. Prezes:	Dr. Tadeusz Bednarski,
2. Wiceprezesa:	Inż. Jan Mączyński,
Juljusz Syrop,
Maurycy Żmigrod,
3. Członkowie Zarządu:	Adolf Bajrach,
Lipschütz,
Salomon Schell

Zrzeszenie przemysłowców i kupców drzewnych tudzież obie sekcje eksportowe urzędują w lokalu Związku przemysł. w Krakowie a biuro tegoż Związku załatwia wszelkie sprawy kancelaryjne.

Jedną z ważniejszych czynności, jest wydawanie świadectw na bezcłowy wywóz materiałów tartych z drzew iglastych i papierówki, którą to czynność rozpoczęło Zrzeszenie z końcem października 1931 po nadejściu odnośnych blankietów zaświadczeniowych, wystawianych i datowanych przez Ministerstwo przem. i handlu. Do końca roku sprawozdawczego wydano zaświadczeń tych 1427 na wywóz 8.402 ton papierówki i 6.540 ton materiałów tartych.

Członkowie Komitetu wykonawczego urzędują stale w Związku przemysłowców ze zmianą cotygodniową, a posiedzenia całego Komitetu odbywają się w miary potrzeby, przeważnie co tygodnia.

Okólników dla Sekcji drzewnej wypracowało biuro Związku w liczbie 44.

Wysłano również dwa memorjały do Min. Skarbu jeden w sprawie niewłaściwego zaliczania na poczet podatku obrotowego przy sprowadzaniu do tartaków kłoców z wyrębów leśnych, należących do tego samego właściciela, względnie przedsiębiorcy i w sprawie ulg podatkowych dla przemysłu drzewnego.

Sekcja garbarska.

Z inicjatywy Sekcji garbarskiej, istniejącej przy Związku przemysłowców w Krakowie podjęto w porozumieniu z szeregiem znacniejszych firm garbarskich całej Polski prace nad uzdrowieniem stosunków w przemyśle garbarskim.

Wybrano ściślejszy komitet redakcyjny, który w szeregu posiedzeń ustalił wytyczne akcji i przedstawił wnioski swoje komitetowi obszerniejszemu.

Wytyczne te odnoszą się do formy organizacji, do sposobu prowadzenia biura kontrolnego faktur, do warunków płatności, kredytu oraz omawiają ogólnie sprawę cen.

We wrześniu 1931 r. odbyło się walne zebranie przedstawicieli firm garbarskich, na którym uchwalono zawiązanie kartelu i wybrano komitet organizacyjny. Do komitetu tego wybrano z Małopolski i Śląska Cieszyńskiego na delegatów Franciszka Budiszowskiego,

dyrektora Polskich Zakładów Garbarskich w Krakowie oraz radcę Ottona Tanzera, właściciela firmy „Tanzer“ we Lwowie.

Prace komitetu organizacyjnego trwały prawie 5 miesięcy, w czasie których na 10 zjazdach uzgodniono stanowisko poszczególnych dzielnic oraz odbywano pertraktacje Komitetu z Ministerstwami celem uzyskania pewnych ulg celnych i taryfowych i t. d.

Dalsze prace nad sanacją przemysłu garbarskiego prowadzone będą w roku następnym.

W roku sprawozdawczym wydano dla Sekcji garbarskiej okólników 8 i przedłożono dwa memorjały do Ministerstwa Skarbu i Min. Przemysłu i Handlu. Jeden z przedstawieniem ogólnych postulatów przemysłu garbarskiego, mających na celu zapobieżenie upadkowi tej gałęzi przemysłu, drugi — o przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia z 22. I. 1930. D. U. Nr. 7 poz. 40, zawieszającego pobór cła na mizdrę i odpadki skór.

Sekcja graficzna.

Przewodniczącym Sekcji jest radca Zygmunt Gottlieb, właściciel firmy „Zorza“, zastępcą Dr. Perlberger, współwłaściciel drukarni „Grafia“.

Sekcja odbyła tylko jedno posiedzenie wspólne z sekcją papierniczą. Przedmiotem obrad były wadliwości nowo wydanej ogólnej księgi abonentów telefonicznych, dalej oddanie druku tej księgi bez poprzedniego przetargu z krzywdą dla drukarni krajowych. Dalej poruszano sprawę zbyt rygorystycznego przestrzegania przez inspektoraty pracy ustawy o czasie pracy, chociaż w przemyśle drukarskim bardzo wiele prac jest tylko wtedy aktualnych, jeżeli zlecenie wykonane zostanie zaraz, wobec czego często użyte być muszą i godziny nadliczbowe.

Wreszcie uchwalono zwrócić się z odpowiednim pismem do Min. poczt i telegrafów ze zwróceniem uwagi na format kart pocztowych z widoczkami.

W myśl uchwał Sekcji wystosowano więc do miarodajnych Ministerstw kilka memorjałów, a mianowicie do Ministerstwa poczt. i telegr. w sprawie wadliwości nowego spisu abonentów telefonicznych, w sprawie formatu kart pocztowych z widoczkami, tudzież z prośbą o zniesienie dodatkowych obciążeń przy opłacie

druków. Do Min. przem. i handlu w sprawie ogłaszania konkursów na dostawę druków i materiałów piśmiennych, dalej z prośbą o wydanie zarządzenia, ażeby drukarnie państwowe nie przyjmowały robót drukarskich dla władz państwowych i samorządowych nie wchodzących w ramy zapotrzebowania instytucji, utrzymującej własną drukarnię.

Sekcja konfekcyjna.

Biuro Związku pozostawało w ścisłym kontakcie ze Związkiem przemysłu konfekcyjnego w Warszawie. Informacje tego Związku udzielono członkom Sekcji, celem powiadamiania ich o stanie spraw aktualnych.

Sekcja kosmetyczna.

Na czele Sekcji stoi inż. Wiktor Scherer, współwłaściciel firmy „Leo”.

Przedmiotem obrad Sekcji była sprawa uznania wódki francuskiej za lek i sprawa zakazu sprzedaży wody kolońskiej na wagę. Na podstawie uchwał, powziętych na powyższym posiedzeniu wniesiono do Ministerstwa spraw wewnętrznych memoriał z prośbą o wykreślenie wódki francuskiej do nacierania ze spisu „leków”, natomiast uznanie jej za środek kosmetyczny, mogący być sprzedawany poza aptekami i droguerjami, dalej memoriał z prośbą o wydanie zakazu sprzedawania wody kolońskiej na wagę.

Wniesiono również memoriał, poparty przez Ligę propagandy wytwórczości krajowej o niższą cenę spirytusu dla przemysłu przetwórczego.

Wreszcie wniesiono do Ministr. Skarbu memoriał z prośbą o uwzględnienie postulatów, dotyczących się średniej dochodowości w przemyśle kosmetycznym.

Biuro Związku wydało dla tej Sekcji okólników 11.

Sekcja mebli giętych.

Przewodniczy od szeregu lat radca Wilhelm Ader, współwłaściciel firmy Michał Ader w Jazowsku.

Fabryki mebli giętych przechodziły w roku sprawozdawczym ciężkie koleje. Powszechny kryzys ekonomiczny pociągnął za sobą

bardzo znaczne zmniejszenie zbytu mebli giętych na rynku wewnętrznym a także na wielu rynkach zagranicznych, do których od wielu lat jeszcze przed wojną światową polskie fabryki mebli giętych wysyłały blisko 80 proc. produkcji. Główne przyczyny zastoju leżą w tem, że siła nabywczą ludności w krajach rolniczych ogromnie spadła jak n. p. w Argentynie, Kolumbji, Meksyku, Kanadzie, Ameryce półn., Australji, Egipcie, Indjach.

Do pogłębienia kryzysu i zmniejszenia eksportu na rynki zagraniczne przyczyniła się także polityka celna państw, które zamykając się barjerami celnymi, ustanawiały bardzo wysokie cła na meble gięte, wprowadzały kontyngenty przywozowe itd.

Stosunki te sprawiły, że kilka fabryk mebli giętych zasta-nowiło pracę, oczekując lepszej konjunktury.

Sekcja odbyła dwa posiedzenia, których tematem była sprawa specjalnych wagonów dla przewozu mebli giętych, sprawa ceł wwozowych do Ameryki, Anglji, Turcji, Egiptu, Brazylii i Australji, sprawa taryfy lewantyńskiej, podwyżka premji wywozowej itd.

Biuro Związku opracowało kilka memorjałów, a mianowicie do Min. przem. i handlu w sprawie zamierzonej podwyżki cła na meble gięte w Ameryce północnej tudzież w Egipcie, w sprawie ceł ochronnych na wwóz mebli giętych do Anglji i o powodach ustania eksportu mebli giętych do Ameryki południowej i środkowej. Do Ministerstwa Skarbu o zatrzymanie na Węgrzech dotychczasowego cła niżkowego na meble gięte, ponieważ z dniem 15 grudnia 1931 r. weszły tam w życie cła autonomiczne, dalej o niżkę ceny spirytusu przemysłowego i w sprawie skażania spirytusu do politur. Wreszcie do Min. komunikacji w sprawie zniesienia 50°/_o podwyżki przy przewoźnym za meble gięte rozłożone, względnie na meble składane, dalej z prośbą o wystosowanie do wszystkich stacyj kolejowych okólnika z poleceniem zachowania ostrożności podczas transportu mebli, dalej o przeróbkę 100 wagonów zbudowanych specjalnie dla eksportu mebli w ten sposób, ażeby nośność powiększyła się z 10 na 15 tys. kg.

Okólników otrzymali członkowie Sekcji 37 w najróżnorodniejszych sprawach aktualnych.

Sekcja metalowa.

Przewodniczącym obrała Sekcja inż. Ludwika Dyducha, dyrektora fabryki Zieleniewski, Fitzner-Gamper, zastępcą Tadeusza Orszeny Bohdanowicza, właściciela firmy tejeże nazwy.

Sekcja odbyła tylko jedno posiedzenie w sprawach gospodarczych.

W sprawach aktualnych wydało biuro 9 okólników.

Sekcja młynarska.

Przewodniczył Dr. Ludwik Steinberg, dyrektor firmy „Ziarno”.

Sekcja odbyła w roku sprawozdawczym cztery posiedzenia. Dotyczyły one sprawy cen worków jutowych, kalkulacji cen mąki, współpracy z P. Z. P. Z. (Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe) względnie ustosunkowanie się do konkurencji tychże zakładów, wreszcie akcji pomocy dla bezrobotnych.

W sprawie kalkulacji cen mąki odbyło się 25 kwietnia br. posiedzenie w Ministr. spraw wewn., w którym z ramienia naszej sekcji brał udział dwukrotnie dyr. Hecker, który korzystając z pobytu w Warszawie interwenjował także w sprawie sprzedaży mąki żytniej przez P. Z. P. Z. na terenie Krakowa w cenie o 5 zł. niższej od ceny ustalonej przez Ministerstwo na podstawie przeprowadzonej kalkulacji. W sprawie tej była także delegacja u p. premiera Prystora, który oświadczył oficjalnie, że P. Z. P. Z. nie mają bynajmniej na celu konkurowanie z przemysłem prywatnym.

W sprawach polityki zbożowej i sprawach celnych obradowała w Warszawie konferencja rolnicza, której uchwały zakomunikowane zostały członkom naszej sekcji młynarskiej.

Nad uruchomieniem kredytu pod zastaw rejestrowy zbóż, dalej nad utrzymaniem dotychczasowego systemu zwrotu ceł, nad podwyższeniem funduszy przeznaczonych na akcję rezerw zbożowych obradował Komitet ekonomiczny Rady Ministrów w dniu 1 lipca a powzięte uchwały udzielono do wiadomości członkom sekcji.

Wspólna reprezentacja Związków przemysłu młynarskiego w Warszawie zwołała na dzień 5 listopada konferencję delegatów wszystkich Związków w sprawach handlu mąką i interwencji zbożowej na poszczególnych rynkach, w sprawie kredytu, podatku

przemysłowego, eksportu, worków i t. p. Delegatami krakowskiej Sekcji młynarskiej na tej konferencji byli pp. Dr. Guttentag i dyr. Hecker.

Dnia 17 października odbyło się w Poznaniu Walne Zgromadzenie Związku eksportowego młynów w Polsce, zaś drugie takie same zebranie odbyło się w Poznaniu w dniu 25 listopada przy udziale p. dyr. Heckera.

Na podstawie uchwał tych zebrań przedłożono p. prezesowi Rady Ministrów memoriał z postulatami przemysłu młynarskiego.

Dnia 3 i 4 grudnia odbyła się w Warszawie konferencja Naczelnej organizacji Ziemiań z przedstawicielami wspólnej Reprezentacji. Z ramienia sekcji krakowskiej wzięli w niej udział inż. Szancer i A. Neuman.

Wyniki konferencji podano do wiadomości członkom sekcji krakowskiej.

Wreszcie w dniu 9 grudnia odbyła się w Minist. przemysłu i handlu konferencja w sprawie terminowego handlu zbożem.

Rezultaty wszystkich powyżej konferencji jakoteż szereg innych spraw aktualnych podano członkom sekcji młynarskiej w 36 okólnikach.

Biuro opracowało memoriał do Min. komunikacji o podwyżkę stawki przewozowej na mąkę na pewnych terytorjach i pismo do śląskiego urzędu wojewódzkiego w sprawie eksportu zboża górno-śląskiego.

Sekcja papiernicza.

Przewodniczący Dr. D. Wistreich, dyrektor firmy „Altesse-Wisła”, zastępca Dr. Wołoszyński, dyrektor firmy „Herbewo”.

Sekcja odbyła jedno posiedzenie wspólnie z Sekcją graficzną. Wynik obrad podano przy Sekcji graficznej.

Biuro Związku opracowało dla tej Sekcji dwa memoriały do Ministerstwa Skarbu, jedno w sprawie ulg celnych na naczynia papierowe i w sprawie podwyżki opłat stemplowych od kart do gry.

Okólników doręczono członkom Sekcji 4.

Sekcja socjalna.

W sprawach należących do sekcji socjalnej odbywały się w sprawach aktualnych w danej chwili posiedzenia wewnętrzne

w biurze Związku przy współudziale zaproszonych ad hoc znawców danej materji z grona członków.

Na podstawie wyniku obrad Biuro Związku prowadziło całą akcję na terenie socjalnym, informując z jednej strony kompetentne władze i urzędy o uzyskanych wiadomościach i postulatach — z drugiej strony powiadamiając członków swoich o intencjach i posunięciach władz, jakoteż o uzyskanych wynikach.

Z działalności biura Związku w sprawach socjalnych przytaczamy memorjały, wniesione do Min. pracy i op. społ.:

O zakazanie kasom chorych stosowanie egzekucji administracyjnej przy ściąganiu zaległości.

W sprawie pobierania przez kasy chorych opłat za porady lekarskie.

Przeciw pobieraniu przez fundusz bezrobocia odsetek zwłoki w wysokości 24⁰/₀.

O przyznanie prawa do świadczeń na wypadek bezrobocia także tym robotnikom, których zarobek z powodu ograniczenia produkcji nie przekracza zarobku 3-dniowego.

O niewliczanie pracowników umysłowych do liczby robotników pięciu, zatrudnionych przez przedsiębiorstwa, która to liczba zobowiązuje już do opłacania fund. bezrobocia.

O pouczenie obwodowych zarządów fund. bezrobocia, że dzień nadania pisma względnie pieniędzy na pocztę jest miarodajny bez względu na to, kiedy adresat pismo lub pieniądze otrzymał.

W sprawie ubezpieczenia chałupników.

Ponadto wysłano do członków Związku 33 okólników w najrozmaitszych sprawach aktualnych.

Sekcja trzebińska.

Przewodniczący inż. Zdzisław Krudzielski, dyrektor fabryki Portland-Cementu S. A. „Szczakowa”, zastępca Antonio Clementi Sonanini, dyrektor firmy „Trzebińskie Zakłady Hutnicze” Giesche S. A. w Trzebini.

Sekcja odbyła dwa posiedzenia w Trzebini. Tematem obrad były sprawy lokalne, stan budynku pocztowego w Trzebini, pozostawienie służby nocnej przy telefonie w urzędzie pocztowym Nr. 2 w Trzebini, sprawa przejazdu przez tor kolei, sprawa wy-

prostowania drogi powiatowej do Chrzanowa, sprawy świadczeń kas chorych (kasy zastępcze), współpraca dla niesienia pomocy bezrobotnym, sprawa godzin nadliczbowych, wreszcie rewizja traktatu handlowego z Austrią i Czechosłowacją.

W sprawach dotyczących specjalnie Sekcji trzebińskiej wydano 11 okólników.

Sekcja wapienna.

Przewodniczący inż. Ignacy Menasche, dyrektor miejskich Zakładów ceramicznych w Krakowie.

Na posiedzeniu Sekcji w dniu 18 marca wybrano Komitet, który miał się zająć przygotowaniem umowy dla wspólnego biura sprzedaży. Cen nie ustalono, zobowiązano się natomiast trzymać warunków dotychczasowej konwencji.

Uchwalono również starać się za pośrednictwem Związku o ulgi w cenach węgla dla sekcji wapiennej.

Prócz tego posiedzenia odbyły się jeszcze cztery posiedzenia, na których omawiano sprawę 8-miogodzinnego dnia pracy, uregulowanie warunków pracy, sprawę skartelizowania przemysłu wapiennego i inne sprawy bieżące.

Delegat Sekcji brał udział w posiedzeniu właścicieli wapienników w Kielcach.

Członkowie Sekcji otrzymali ze Związku 11 okólników.

Sekcja win owocowych i miodu.

Przewodniczącym Sekcji jest p. radca Stanisław Wójcikiewicz, właściciel miodosytni w Krakowie.

Posiedzeń formalnych Sekcja nie odbywała, odbywały się jednak w ciągu roku liczne konferencje w biurze Związku przy udziale Przewodniczącego oraz zaproszonych członków, na których omawiano postulaty wytwórców win owocowych i miodu i na tej podstawie przedstawiono kompetentnym Ministerstwom szereg memorjałów.

I tak do Ministerstwa Skarbu wniesiono memorjał, dotyczący średniej dochodowości wytwórni win owocowych, dalej przedłożono uwagi do ustawy o opodatkowaniu wina i miodu syconego, pro-

szono o przydział spirytusu do wzmacniania win owocowych, wreszcie o przydział cukru itd.

Do Ministerstwa komunikacji odniesiono się o zniżkę taryfy kolejowej od przewozu win owocowych i miodu o 70⁰/_o.

Członkowie Sekcji otrzymali 10 okólników.

Sekcja żywiecka.

Sekcji przewodniczył inż. Jerzy Buzek, naczelny dyrektor walcowni „Węgierska Górka“ z zastępcami Ignacym Serogiem, generalnym dyrektorem żywieckiej fabryki papieru i inż. Foxem, dyrektorem arcyks. browaru w Żywcu.

Na posiedzeniach Sekcji w Żywcu uchwalono zbadać, czy wobec zamiaru przyłączenia kasy chorych w Żywcu do Białej nie byłoby to niekorzystne dla przedsiębiorstw żywieckich, dalej żądać, aby dla chorych zamieszkałych w Bielsku i Białej wyznaczano lekarzy z Bielska lub Białej a nie z Żywca, wreszcie zbadać, czy nowa tabela opłat do Kasy chorych jest korzystniejszą od poprzedniej. Wreszcie uchwalono interwenjować w sprawie wydzierżawienia placów kolejowych na czas nieograniczony z 3-miesięcznym wypowiedzeniem a nie jak dotychczas na czas ograniczony.

Okólników specjalnie dla członków sekcji żywieckiej wysłano 2.

Działalność Delegata Rady Związku w Warszawie.

Obowiązki Delegata Rady Związku pełni na terenie warszawskim od 1927 r. Dr. Roger Battaglia, zamieszkały w Warszawie, przy ul. Pięknej 16 m. 3, telefon Nr. 805-51 (Biuro: ul. Trębacka 4 m. 20, telefon Nr. 637-95).

Dr. Battaglia jest równocześnie członkiem Rady naszego Związku, a ponadto był przewodniczącym Rady Delegatów Zrzeszenia Związków Przemysłowych Zachodniej i Południowej Polski.

Obecnie po dokonaniu fuzji szczytowych organizacji przemysłu w Centralnym Związku Przemysłu Polskiego Dr. Battaglia jest Prezesem Zarządu grupy 13-tej (różne organizacje gospodarcze) Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, do której to grupy należy także i nasz Związek. Nadto Dr. Battaglia jest członkiem Zarządu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, Radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, Przewodniczącym Komitetu

Wykonawczego z łona Komitetu Polsko-Austrjackiej współpracy gospodarczej w Warszawie, Konsulentem Austrjacko-Polskiej Izby Handlowej w Wiedniu na Warszawę, Dyrektorem Związku Przemysłu Konfekcyjnego w Polsce, Delegatem Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem w Łodzi na Warszawę, członkiem Rady Państwowego Instytutu Eksportowego oraz Komitetu Wykonawczego tejże Rady, członkiem Państwowej Rady Kolejowej, członkiem Dyrekcyjnej Rady Kolejowej w Warszawie, zastępcą członka Centralnej Komisji Przywozu itd. itd.

Delegat nasz wydaje od 8-miu lat sprawozdania, któremi obdziela zastępowane przez siebie Związki (a także i szereg innych instytucyj gospodarczych) a które dają wyczerpujący obraz wszystkich tych zdarzeń, ważnych dla życia gospodarczego, których nie podaje prasa, zawierając również nieraz bardzo cenne oświetlenia sytuacji oraz poszczególnych aktualnych zagadnień. Te sprawozdania naszego delegata dostarczają nam obfitego materiału dla okólników, rozsyłanych naszym członkom, a nadto dają nam nieraz podstawę do występowania nazewnątrz.

Następnie delegat nasz udziela nam, bądź na nasze żądanie, bądź z własnej inicjatywy, konkretnych informacji we wszystkich sprawach, obchodzących bądź nasz Związek, bądź poszczególnych jego członków.

Zasiadając w najrozmaitszych radach, komisjach, komitetach itp. nasz delegat ma zawsze sposobność zabierania głosu zarówno pod adresem innych instytucyj gospodarczych jak i pod adresem Rządu we wszystkich sprawach, obchodzących nasz przemysł i korzysta z tej możliwości w pełnej mierze, rozwijając ze swej strony stale dużą inicjatywę.

Dobre stosunki z władzami rządowymi oraz z instytucjami gospodarczymi umożliwiają naszemu delegatowi liczne interwencje w sprawach naszych członków, w sprawach, posiadających zasadnicze znaczenie dla danych gałęzi przemysłu, o które to interwencje zwracamy się do naszego delegata.

Nadto delegat nasz rozwija obszerną działalność publicystyczną tak w prasie codziennej, jak i fachowej, zamieszczając często artykuły w „Przeglądzie Gospodarczym”, w „Polsce Gos-

podarczej”, „Kurjerze Polskim”, „Ilustr. Kurjerze Codziennym”, „Prawdzie”, i t. p. i t. p.

Delegat nasz, kontynuując akcję, przez nas na terenie Polski zainicjowaną w zakresie wychowania gospodarczego cyklem odczytów, o którym wyżej jest mowa, prowadzi tę akcję na terenie całej Polski, wygłaszając odczyty zarówno na temat wychowania gospodarczego społeczeństwa, jak i w innych aktualnych sprawach, m. in. w cyklu odczytów, urządzonych w Warszawie przez „Ligę Pracy”, następnie w cyklu odczytów urządzonych przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Wilnie, a dalej w Towarzystwie Ekonomistów w Warszawie, w Stowarzyszeniu Dziennikarzy i Publicystów Ekonomicznych w Warszawie, w Towarzystwie Ekonomistów w Łodzi i t. d. i t. d.

Delegat nasz pracuje także naukowo. Ostatnia jego drukowana praca to „Aktywizacja bilansu handlowego” (praca nagrodzona pierwszą nagrodą na konkursie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu), oraz „Dobrobyt społeczeństwa a wychowanie” (Wydawnictwo Ligi Pracy). Obecnie delegat nasz opracowuje wielką monografię o kartelach w Polsce, a dzieło to ukaże się drukiem w najbliższych miesiącach.

CZĘŚĆ TRZECIA:

WSPÓŁPRACA ZWIĄZKU Z ORGANIZACJAMI GOSPODARCZEMI.

Jak w latach poprzednich tak i w roku sprawozdawczym należał Związek nasz do wszystkich ważniejszych organizacji gospodarczych bądź to jako członek zwyczajny tychże, bądź to przygodnie od wypadku do wypadku.

Między innymi należał związek nasz do Centralnego Związku polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów w Warszawie, Międzynarodowej Izby Handlowej, Naczelnej Rady Związków Drzewnych, Wspólnej Reprezentacji Związków przemysłu młynarskiego, Związku przemysłu chemicznego, Stałej Delegacji zrzeszeń przemysłowców ceramicznych, Związku przemysłu konfekcyjnego, Naczelnej Rady przemysłu garbarskiego, a prócz tego przez swoich delegatów brał udział w Zjednoczeniu Związków fabryk czekolady, Stałej Delegacji Zrzeszeń przemysłu ceramicznego i w. in.

W centralnym Związku polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów zasiada prezes naszego Związku, prof. inż. Antoni Schimitzek tudzież Dr. Ludwik Merz, wiceprezes Związku — w Naczelnej Radzie Związków drzewnych radca Wilhelm Ader, Dr. Artur Wistreich i dyr. Juljusz Syrop — w Wspólnej Reprezentacji Związków przemysłu młynarskiego Dr. Ludwik Steinberg, w Związku przemysłu chemicznego inż. Wiktor Scherer.

Z Państwowym Instytutem eksportowym pozostaje Związek nasz w stałym kontakcie, a Instytut ten nietylko popiera eksport towarów naszych członków, ale zasila nas bardzo cennymi informacjami, za co pozwalamy sobie w tem miejscu wyrazić najszczersze podziękowanie.

Prócz tego we wszystkich sprawach ogólniejszej natury, łączy się nasz Związek z instytucjami pracującymi na innych polach, jak Związek Ziemiaków, Izba budowniczych, Towarzystwem Technicz-

nem, Krakowskiem Kołem Związku przemysłowców górniczych, Kongregacjami kupieckimi, Izbą rzemieślniczą, Związkiem wierzycieli itd.

Wreszcie Związek nasz utrzymywał w roku sprawozdawczym ścisły kontakt tak ze Związkiem Izb handlowo przemysłowych jak i z poszczególnymi Izbami, specjalnie zaś z Izbą krakowską, której za zawsze życzliwe i chętne poparcie wyrażamy specjalne gorące podziękowanie.

Udział Związku w Zrzeszeniu Związków przemysłowych zachodniej i południowej Polski.

Statut Zrzeszenia, zatwierdzony przez Komisarjat Rządu miasta Warszawy 26 stycznia 1929 tudzież władze i biuro Zrzeszenia nie uległy w roku sprawozdawczym żadnym zmianom.

Gestję Zrzeszenia prowadził jak dotychczas Związek przemysłowców w Krakowie.

Zjazdy Zrzeszenia odbyły się 5 stycznia 1931 w Krakowie i 3 listopada 1931 w Warszawie.

Tematem obrad pierwszego Zjazdu była sytuacja gospodarcza, omawianie najważniejszych dekretów Prezydenta Rzplitej i projekt ordynacji podatkowej.

Tematem drugiego — ustosunkowanie się Zrzeszenia do naczelných organizacji przemysłowych i sprawy bieżące.

Prócz tego odbył się dnia 16 maja 1931 r. w Warszawie Zjazd Rady Naczelnej Zrzeszenia, gdzie prócz spraw organizacyjnych omawiano sprawę ochrony wierzyciela, świadczenia socjalne, a Dr. Battaglia przedstawił sytuację gospodarczą.

Pozatem porozumiewały się Związki ze sobą drogą korespondencji, na podstawie której opracował Związek nasz szereg memorjałów, a mianowicie z ważniejszych:

Do prezydum Rady Ministrów z prośbą o uchylenie dwóch ogłoszeń dyrekcji wydawnictw państwowych, żądających aby osoby podpisane na listach załącznikowych dotyczących ogłoszenia w Monitorze bilansu lub zmiany statutu spółek akcyjnych dołączały każdorazowo wyciąg z rejestru handlowego, stwierdzający pełnomocnictwo tychże osób.

Do Ministerstwa Skarbu o wstrzymanie opłat i podatków, jakie ponosić mają właściciele pojazdów na rzecz związków ko-

munalnych — poza ciężarami, nałożonemi na nich nową ustawą o państwowym funduszu drogowym.

Do Ministerstwa Skarbu w sprawie opłat stemplowych na pokwitowaniach sumy przesłanej przez P. K. O.

Do Minist. Komunikacji o wydanie zarządzeń mających na celu zachowanie ostrożności podczas transportu mebli giętych.

Do Ministerstwa sprawiedliwości o zakazanie komornikom w b. zaborze rosyjskim, aby łącząc kilka tytułów egzekucyjnych nie liczyli za każdy osobnych kosztów.

Do Minist. komunikacji o rozpisanie wyborów do państw. Rady kolejowej i dyrekcyjnych rad kolejowych.

Do Min. przem. i handlu w sprawie taryfy celnej na olejki lotne.

Do Minist. sprawiedliwości przeciw rozszerzaniu instytucji komorników na całe terytorjum Rzpltej.

Do Minist. sprawiedl. przeciw. praktykom sądów w Kongresówce, które do wydania klauzuli egzekucyjnej na skutek zaprotestowanych weksli żądają od firm zastępstwa przez „pełnomocnika szczególnego“.

Do Minist. Skarbu w spr. przemysłu wódczanego.

Do Minist. Skarbu w sprawie ulg podatk. dla przemysłu drzewnego.

Do Min. Komunikacji o nieuszczipianie kompetencji państw. Rady kolejowej.

Do Min. Skarbu o generalną zniżkę cen spirytusu.

Do polsk. Komitetu normalizacyjnego w sprawie normalizacji opakowania świec.

Do Minist. przem. i handlu o ograniczenie importu tomasyny.

Do Minist. poczt i telegrafów w sprawie ogólnego spisu abonentów telefonicznych.

Do Min. pracy i opieki społecznej w sprawie ubezpieczenia chałupników.

Do Min. Skarbu o zaniechanie projektu wprowadzenia zakazu przywozu przędzy wełnianej.

Na terenie Warszawy reprezentowała Zrzeszenie Delegatura, w skład której wchodziłi pp. Dr. Roger Battaglia i Dr. Marjan Niemczewski, którzy z wielką energią i gorliwością zabiegali o poparcie i zrealizowanie wysuniętych przez Zrzeszenie postulatów.

Zamknięcie kasowe za rok 1931.

PRZYCHODY

ROZCHODY

	Zł	Zł
1. Saldo z 1930 r.		2.158,28
Wpływy na:		
Wkładki do Związku	Zł. 125.833,38	
" Rady Naczelnej "	1.557,14	
" Wspólnej Repr. "	2.874,82	
" St. Del Ceram. "	587,03	
" Zw. Chem. "	330,—	
2. Zwroty sum wydatkowanych na koszty podr. na inne		131.182,37
3. na książeczki obrachunkowe		2.695,04
4. na sumy przechodnie		1.105,15
		102,90
		15.266,82
Razem		152.510,56
1. Koszty prowadzenia biura Związku:		
Pobory biura	Zł. 76.626,96	
Koszty utrzymania Deleg.	13.624,35	
Koszty podróży	4.273,—	
Najem lokalu, opał, światło	5.774,48	
Podatki i świadczenia soc.	8.767,06	
Opłaty pocztowe, telefon	4.668,16	
Wydatki kancelaryjne	8.864,87	
Inwentarz	398,40	
Wkładki do centralnych organizacji	12.097,80	
Datki dobroczynne	378,72	
Różne	666,82	
Sumy przechodnie		136.140,62
Saldo na 1932 r.		15.819,60
Razem		550,34
2. Razem		152.510,56

ZA KOMISJĘ REWIZYJNĄ:

Inż. Maksymilian Rath wr.

Alfred Reiner wr.

ZA ZWIĄZEK PRZEMYSŁOWCÓW W KRAKOWIE:

Dyr. Dr. Jarszyński wr.

Wicedyr. Dr. Spitzer wr.

SPIS CZŁONKÓW

ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW W KRAKOWIE.

Browary.

Arcyksiążęcy Browar w Żywcu.
Browar i Fabryka Drożdży Jana Götza w Okocimie.

Przedsiębiorstwa ceramiczne.

„Bonarka“, Zakłady Ceramiczne w Krakowie.
Władysław Brach, Zakłady Ceramiczne w Tarnowie.
Cegielnia Mieszczańska w Tarnowie.
Cegielnia „Rudy“ w Tarnowie.
Cegielnia Spadkobierców Karola Sanetry, Zabłocie ad Żywiec.
Cegielnia udziałowa w Zielonkach, Ska z ogr. odp. w Krakowie.
Cegielnia „Wola Duchacka“, Inż. Aleksandrowicza w Krakowie.
„Everitas“ polska fabryka dachówek asbestowych, Zabłocie.
E. H. Friedmann, Cegielnia w Wieliczce.
M. Gutman, Cegielnia w Krakowie.
Jakóba Grünberga Spadkobiercy, Cegielnia w Krakowie.
„Kobierzyn“, Zakłady Ceramiczne w Krakowie.
Liban Juljusz, Parowa Fabryka cegieł białych S. z o. o. Borek
Fałęcki.
Łagiewnicka Parowa Fabryka dachówek i cegieł Ska z o. o.
Kraków.
Miejska Fabryka dachówek i cegieł w Żywcu.
Miejskie Zakłady Ceramiczne w Krakowie.
Niepołomska fabryka dachówek i cegieł w Niepołomicach.
„Płaszowianka“, Fabryka dachówek i cegieł w Krakowie.
Płaszowska fabryka dachówek i cegieł S. A. w Krakowie.
Polanka Karol, Fabryka dachówek, dren i cegły w Polance ad
Krosno.

S. Szymczakowski, Fabryka cegieł i dachówek w Jasieniu.
 „Tarnowianka“, Fabryka dachówek i cegieł Eksteina i Ski, Tarnów.
 Zjednoczone Zakłady Ceramiczne, Kraków.

Birszenk Apolinary Inż., Fabryka pieców, Kraków.
 Fabryka wyrobów ceramicznych, Rybitwy.
 Fabryka wyrobów szamotowych i fajansowych S. A. w Skawinie.
 Józef Lewiński, Fabryka kamieni młyńskich w Włocławku.
 Henryk Münzer, Fabryka naczyń kuchennych kamiennych w Bochni
 i Kolanowie.

Przedsiębiorstwa chemiczne.

„Azot“, Spółka Akcyjna w Jaworznie.
 „Chemimetal“ Ska Akc. dla Przemysłu Chemicznego i Metalowego
 Zawiercie.
 Dr. A. Wander S. A. fabryka chemiczno-farmaceutyczna, Kraków.
 Fabryka bieli cynkowej w Niedzieliskach.
 Emil Kuźnicki, Fabryka Produktów Chemicznych S. A. w Oświę-
 cimiu.
 „Liban“, Fabryka Produktów Chemicznych S. A. w Krakowie.
 A. Ch. Lifschütz, Fabryka mydła i mydeł toaletowych w Rze-
 szowie.
 Józef Rotter, Sztuczna farbiarnia i pralnia chemiczna, Bielsko.
 „Saturnia“ S. A. Przemysłowe Tow. Przetworów Tłuszczowych
 w Trzebini.
 Fr. Śezemski, Fabryka świec i wyrobów z wosku w Białej.
 Krakowska Fabryka Mydła C. Śmiechowski w Krakowie.
 „Solvay“, Fabryka sody S. A. w Podgórzu.
 „Stróże“, rafinerja nafty i fabryka przetworów chemicznych
 S. z o. o.
 Zakłady chemiczne „Zabłocie“ S. A. w Zabłociu ad Żywiec.
 Polskie Związkowe Rafinerje Olejów Skalnych S. A. w Trzebini.

„Farba“, Fabryka farb, Podgórze.
 Iskra i Karmański, Fabryka Farb i Przyborów Malarskich w Kra-
 kowie.

Edward Lutz, Polska Fabryka Farb i Lakierów w Krakowie.
 Polska Barwa, Fabryka Farb w Krakowie.
 Polsko-duńska fabryka farb drukarskich S. z o. o. Kraków.

Fabryki Portland cementu.

„Górka“, Fabryka Portland cementu w Sierszy, Sp. Akc. „Firley“.
 Krakowska Fabryka Portland cementu w Krakowie.
 „Szczakowa“ S. A. Fabryka Portland cementu w Szczakowej.

Fabryki czekolady i cukrów.

„Kryształ“, Parowa Fabryka Cukrów i Czekolady S. A. w Krakowie.
 Mafo, Małop. Fabryka andrutów i opłatków w Wadowicach.
 „Nadzieja“, Weingarten i Synowie, Fabryka cukierków i czekolady w Krakowie.
 Adam Piasecki, Fabryka czekolady, Spółka Akcyjna w Krakowie.
 Pischinger i Ska, Fabryka czekolady i torcików w Krakowie.
 „Suchard“ Soc. a Resp. Lim. Fabrique Polonaise de Chocollade w Krakowie.
 Fabryka czekolady i cukrów Sport (Orlik i Ska) Kraków

Przemysł drzewny i przetworów drzewnych.

Ablöser Bracia i L. D. Kornreich, Przemysł i Eksport drzewa w Piwnicznej.
 Ader Michał, Tartak parowy w Jazowsku.
 Appel M. Przemysł Drzewny w Wańkowej.
 „Arbor“, Eksport Drzewa S. Rosenberg w Krakowie.
 Bajrach Adolf, Fabryka Parkietów i Tartak w Krakowie.
 Bednarski Dr. Tadeusz, Zarząd Dóbr Wołkowyja i Zawóz.
 Bestwina, Zarząd Tartaku i Młyna Parowego.
 Better Ferdynand, Przemysł Drzewny, Jeleśnia.
 Bieroński Jan, Tartak Parowy Kozy.
 Ciaputa Władysław, Fabryka Skrzyń w Krakowie.
 Eichorn M., Nowy Sącz.
 Engel i Huttner, Towarzystwo dla Przemysłu Drzewnego w Lesku-Łukawicy.
 Faber i Wenzelberg, Tartak Parowy i Eksport Drzewny w Nowym Sączu.

- Francke M. Zarząd Dóbr i Zakładów Przemysłowych Nisko,
 Fundacja „Zakłady Kórnickie”, Zakopane,
 Geller A., Przemysł Drzewny w Tarnowie,
 Goldstein Beno, Eksport Drzewa w Jaśle,
 Guttmann Gustaw, Skup Drzewa w Krakowie,
 Herczka Z. i L., Przemysł Drzewny w Krakowie.
 Hoffman Bracia, Tartak i Skład Drzewa, Sporysz-Żywiec.
 Hupka Dr. Jan, Tartak Parowy w Niwiskach.
 H. Hutterera Wdowa i Ska, Tartak Starzawa k. Chyrowa.
 Janowski A. J. K., Tartak Parowy i Eksport Drzewa, Łodygowice.
 Jungermann Fryderyk, Eksport drzewa Kraków.
 Krieger Szymon, Przemysł Drzewny w Bystrej.
 Kühnreich Elias, Maków Podhalański.
 Landau Bracia, Przemysł Drzewny, Biała.
 Landau Izydor, Przemysł Drzewny w Krakowie.
 Lerner H. i Ska, Ska z o. o. w Krakowie.
 „Lignum“, Ska z o. o., Parowa Fabryka Wyrobów Drzewnych
 w Ustrzykach.
 Lipschitz Ryszard, Eksport Drzewa w Krakowie.
 Nawrocka Rozalja, Zarząd Tartaku Stary Żywiec.
 Péh J. Eksport Drzewa, Biała.
 „Polany”, Tartak Parowy, Ska z o. o. w Grybowie.
 Rajski Kazimierz i Ska, Tartak Parowy w Nowym Targu.
 Rybińscy Bracia, Tartak Parowy i Wyrób Skrzyń, Kasinka Mała.
 Rybiński Józef, Przemysł Drzewny w Rajczy.
 Samul i Herbach, Tartak Parowy w Ropie.
 Schanzer Jakób, Przemysł Drzewny w Kętach.
 Schell i Ska, Przemysł Drzewny w Krakowie.
 Schipper Emanuel w Rzeszowie.
 Singer i Kraus, Zarząd Tartaku w Rajczy.
 „Śnietnica“, Tartak Parowy w Nowym Sączu.
 Springut Roman, Tartak Parowy w Żywcu.
 Staner Bracia, Przemysł Drzewny w Białej ad Maków.
 Stern Jakób i Ignacy, Tartaki Parowe i Handel Drzewa w Krakowie.
 Urbanek Władysław, Tartak Parowy i Przemysł Drzewny w Korczynie.

Wistreich S. i Synowie w Krakowie.
 Zachodnie Towarzystwo Dla Eksportu Drzewa w Krakowie.
 „Zawada”, Tartak Parowy Nowy Sącz.
 Zollmann S., Eksport Drzewa w Krakowie.
 Żmigrod M. M. Przemysł Drzewny w Krakowie.
 Żywiec, Zarząd Dóbr.

Elektrownie i przedsiębiorstwa elektrotechniczne.

„Elektron“ Ska z ogr. odp. w Krakowie.
 Elektrownia Miejska w Krakowie.
 Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu krakowskiem Siersza Wodna S. A.
 „Elin“ S. A. dla przemysłu elektrycznego w Krakowie.
 Fabryka Kabli S. A. w Krakowie.
 Inż. Piotr Król, Biuro elektrotechniczne w Krakowie.
 A. E. G. Union S. A. w Krakowie.

Przemysł garbarski.

Garbarnia Tanzer S. z o. o. Lwów.
 Górnośląska fabryka skór, Rybnik.
 Hurtownia skór Polonja, Sp. z ogr. odp. Lwów.
 Zygmunt Kohn i Synowie, Fabryka Skór w Cieszynie.
 Marko i Ska S. z o. o. Garbarnia, Szczakowa.
 Perlberger Rubin, Garbarnia Klasno.
 Polskie Zakłady Garbarskie S. A. w Ludwinowie.
 Maks Sinaiberger i Synowie, Fabryka skór i pasów w Krakowie.
 Solus, fabryka skór S. z o. o. Rybnik.
 „Soła“, Ska z ogr. odp., Fabryka skór i pasów w Oświęcimiu.
 Dawid Spitzer, Fabryka skór i pasów w Skoczowie.

Przedsiębiorstwa górnicze.

Jaworznicke komunalne kopalnie węgla S. A. w Jaworznie.
 Osada Górnico-Przemysłowa „Trzebinia“ w Trzebini.
 Sierszańskie Zakłady Górnicze S. A. w Sierszy.
 Société Anonyme Miniere et Industrielle w Borach.
 „Tepege“, Towarzystwo dla Przedsiębiorstw Górniczych S. A.
 Kraków.
 Spółka galicyjska kopalń francuskich S. A. w Libiążu.

Przemysł graficzny.

- W. L. Anczyc i Ska, Drukarnia w Krakowie.
 „Czas“, Spółka wydawnicza w Krakowie.
 „Grafia“, Drukarnia Ska z ogr. odp. w Krakowie.
 „Sztuka“ Drukarnia Ska z ogr. odp. Kraków.
 „Zorza“, Zakłady reprodukcyjne w Krakowie.
 Drukarnia Narodowa N. Telz Kraków.

Przemysł konfekcyjny.

- Abeles i Poser, Fabryka guzików w Krakowie.
 Krajowa Fabryka konfekcji męskiej i dziecięcej, Spółka z ogr. odp. w Krakowie.
 H. Lichtig i Syn, Fabryka rękawiczek, trykotaży i kapeluszy w Krakowie.
 Salo Hirsch, Wytwórnia frędzli Kraków.
 Tomaszek i Grüss, Fabryka guzików w Krakowie.
 Wurzel i Daar, Fabryka ubiorów męskich w Tarnowie.
 Krakowska fabryka guzików i tow. galanteryjnych Kraków.

Przedsiębiorstwa kosmetyczne.

- „Gwiazda“, Fabryka artykułów kosmetycznych, E. Silber, Kraków.
 Laboratorium chemiczne „Leo“ Braci Scherer w Krakowie.
 „Miraculum“ Dra Lustra Preparaty kosmetyczno-lekarskie w Krakowie.
 Zakłady chemiczne W. Wallace w Krakowie.
 „Pharma“, Fabryka wyrobów lekarskich i kosmetycznych w Krakowie.

Fabryka mebli giętych i fornierów.

- Michał Ader, Fabryka mebli giętych i tartaki parowe w Jazowsku.
 Kohn Jan i Ska, Fabryka mebli giętych w Radomiu.
 „Mazowia“, Fabryka mebli giętych w Radomsku.
 Noworadomska giętarnia mebli K. Wünsche i Ska w Radomsku.
 Hugo Reich, Fabryka mebli giętych w Łodygowicach.
 Czerski-Jakimowicz, polski przem. drzewny, Zamość.

Thonet „Mundus” Polskie fabryki mebli giętych S. A. Centrala Bielsko.

A. Wech, Fabryka mebli giętych w Buczkowicach.

Z. Zipser i Fuchs, Tartak parowy i giętnia, Zamość.

Przedsiębiorstwa metalowe.

„Esnat” Fabryka narzędzi stalowych, w Krakowie.

Fabryka biżuterji S. z o. o. Kraków.

Bracia Kohut, Fabryka maszyn w Nawojowej.

„Oświęcim” Czesko-morawska Kolben Danek Fabr. karoseryj i maszyn w Oświęcimiu.

Pierwsza fabryka lokomotyw w Polsce S. A. Chrzanów.

Tow. Kontynentalne dla handlu żelazem Kern i Ska w Krakowie.

Tow. Metalurgiczne Ska z ogr. odp. w Krakowie.

„Węgierska Górka” S. A. Odlewnia żelaza i rur w Węgierskiej Górcie.

Wytwórnia sygnałów i urządzeń kolejowych S. A. w Krakowie.

Zakłady cynkownicze „Polcynk” Ska z ogr. odp. w Krakowie.

L. Zieleniewski, Fitzner-Gamper S. A. Polskie Fabryki maszyn i wagonów, Kraków.

Zakłady hutnicze Giesche S. A. Trzebinia.

Huty Stalowe Schoeller Bleckmann w Krakowie.

Huta żelazna „Kraków” S. A. w Krakowie.

Tadeusz Oroszeny Bohdanowicz, Pierwsza Małopolska Fabryka puszek i wyrobów tłoczonych z blachy w Krakowie.

„Mazur”, Fabryka kłódek, zamknięć i łańcuchów w Świątnikach Górnych.

„Multum”, Fabryka wyrobów metalowych w Krakowie.

Stanisław Sulikowski, Fabryka wyrobów metalowych w Krakowie.

Weisgerber Emil, Fabryka nożyczek Kraków.

Bracia Bauminger, Fabryka drutu i gwoździ w Krakowie.

Herman Kamsler, Fabryka drutu i gwoździ w Krakowie.

Krakowska fabryka drutu i gwoździ S. A. w Krakowie.

„Rydłówka”, Fabryka gwoździ i wyrobów żelaznych w Krakowie.

Wadowicki Przemysł druciany Ska z ogr. odp., Wadowice.

„Bosko”, fabr. okuć budowlanych, Kraków.

Przemysł młynarski.

- I. Abrahamer, Młyn turbinowo-walcowy w Krakowie.
 Amerykański Młyn Parowy, Wodzisław,
 Amerykański młyn parowy Żory.
 Młyn Parowy Dóbr rycerskich Belk.
 Dobija Józef, Zjednoczone Młyny Parowe Komorowickie i Łodygowickie w Łodygowicach.
 Fiedler i Glaser, Katowicki Młyn Parowy w Katowicach.
 E. H. Friedmann, Młyn w Wieliczce.
 Łuszczarnie i Młyny Krakowskie, Spółka komandytowa w Krakowie.
 Neumann i Ska, Młyny Parowe w Białej.
 Nowy Młyn Parowy, Katowice.
 „Oryza”, Zakłady Przemysłu ryżowego, Kraków.
 Suchan Maksymiljan, Młyn Makoszowy.
 Tarnowskie młyny parowe Szancerów w Tarnowie.
 „Ziarno“, Polska Wytwórnia Chleba Zdrowia S. A. i Młyn Parowy w Krakowie.

Przemysł papierniczy.

- „Altesse Wisła”, Fabryka tutek w Krakowie.
 „Herbewo”, Fabryka tutek i bibulek, Kraków.
 Krakowska Fabryka kart do gry, Kraków.
 I. Pacanowski, fabryka pudełek i litografia, Kraków.
 F. Romaszkan, Fabryka papieru w Wadowicach.
 „Worek“, Fabryka worków papierowych, Szczakowa.
 Żywiecka Fabryka papieru „Solali“ S. A. w Żywcu.

Przemysł spirytusowy.

- „Krakus”, Zjednoczone Fabryki przetworów wysokowych, Kraków.

Przemysł spożywczy.

- Henryka Francka Synowie, Fabryka środków kawowych S. A. w Skawinie.
 Bracia Finder, Fabryka octu i musztardy, Kraków.
 Gablenz i Syn, Fabryka musztardy octu i synapizmów, Kraków.

Rząca i Chmurski S. z o. o. Zakład leczniczych wód mineralnych w Krakowie.

Walenty Wręzlewicz, Fabryka wyrobów masarskich w Żywcu.

„Atlantic“, Fabryka konserw rybnych w Oświęcimiu.

„Nordia Hawe“, Wytwórnia konserw i wędzarnia ryb, Dziedzice.

Zakłady przem. „Bierzanów“ S. A. fabryka drożdży i spirytusu.

Fabryki szkła.

Belgijska huta szkła lustrzanego — Szczakowa.

Małopolskie Fabryki Szkła w Szczakowej S. z o. o.

Polskie huty szkła S. A. Kraków.

S. G. Żeleński, Krakowski Zakład witrażów i oszkleń w Krakowie.

Przemysł tekstylny.

Bracia Czczowiczka, Fabryka wyrobów bawełnianych, Andrychów.

Bernard Deutsch i Syn, Fabryka Sztucznej wełny w Białej.

Usines Textiles L. Marbach, S. z o. o. w Białej.

Zajczek i Lankosz, Fabryka sukna w Kętach.

Przemysł wapienniczy kamienia twardego.

Dudziński, Potuczek i Rajski, Wapienniki w Nowym Targu.

„Fryza“, Kamieniołomy w Frywaldzie i Zalesiu.

L. G. Kaden S. A. Wapienniki w Krakowie.

Liban i Ehrenpreis, Wapienniki i Kamieniołomy w Krakowie.

Łomy Bazaltu, Inż. H. K. Kowarzyk i Wł. Braun, Tenczynek.

Mydlnicka Fabryka wapna i kamieniołomy, Bracia Kamsler w Krakowie.

Wapienniki i kamieniołomy Pychowickie w Krakowie.

Wapienniki i kamieniołomy S. z o. o. w Krakowie.

Zarząd dóbr i kamieniołomów Dra Feliksa Hauptmana, Mogielnica.

Przemysł win musujących.

Louis de Bary, Wytwórnia win musujących w Warszawie.

Societe des grands vins francais, Kraków.

Wytwórnia win i miodu.

Bracia Banet, wytwórnia win, Podgórze.

Mendl Holländer, Wytwórnia win, Podgórze.

„Kościszko”, Wytwórnia miodu, Kraków.
 Landau Pinkus, Wytwórnia miodu i win, Podgórze.
 Miodosytnia Stanisława Wójcikiewicza w Krakowie.
 Weinstock Abraham, Wytwórnia win, Kraków.
 „Vinrex”, Wytwórnia miodu, Kraków.
 Związek Producentów win, Nowy Sącz.

Różne.

Administracja dóbr hr. Potockich, Krzeszowice.
 „Artigraf”, zakłady przemysłowe dla wyrobu reklam artystyczn.
 i opakowań, Kraków.
 „Americana”, przemysł szmirglowy, Łodygowice.
 Block-Brun Towarz. przem. handlowe S. A. Kraków.
 Krakowska Fabryka wyrobów powroźniczych, Kraków.
 Krakowska Gazownia Miejska w Krakowie.
 Krakowska Spółka Tramwajowa w Krakowie.
 I. Meisels, Przedsiębiorstwo dla dostaw budowlanych, Kraków.
 Powszechny Bank Kredytowy, Kraków.
 Polska fabryka ołówków L. i C. Hardtmuth-Lechistan Sp. Akc.
 Kraków.
 „Persja”, Fabryka dywanów, Żywiec.
 „Semperit”, Polskie zakłady gumowe S. A., Kraków.
 Spójnia budowlana Stryjeński, Mączyński i Korn, Kraków.
 Zakład kąpielowy, Rabka.
 „Żegluga Polska” S. A. w Krakowie.
 Hotel Francuski, Kraków.
 Inż. Leonard Nitsch i Ska, zakłady instalacyjne dla wodociągów
 i centr. ogrzewania — Kraków.
 „Polski Kiton” S. z o. o. fabryka kitonu i przetworów bitu-
 micznych, Bielsko.

SPIS RZECZY:

CZEŚĆ SPRAWOZDAWCZA.

Krótki szkic sytuacji gospodarczej w roku 1931	5
--	---

CZEŚĆ PIERWSZA. (Organizacja Związku).

Władze Związku	7
Liczba członków	7

CZEŚĆ DRUGA. (Działalność Związku w r. 1931).

Czynności Rady Związku i Komitetu Wykonawczego	8
Czynności Biura Związku	13

Sekcje i ich działalność:

Sekcja ceramiczna	19
„ chemiczna	20
„ czekoladowa	20
„ drzewna	21
„ garbarska	23
„ graficzna	24
„ konfekcyjna	25
„ kosmetyczna	25
„ mebli giętych	25
„ metalowa	27
„ młynarska	27
„ papiernicza	28
„ socjalna	28
„ trzebińska	29
„ wapienna	30
„ win owocowych i miodu	30
„ żywiecka	31
Działalność Delegata Rady Związku w Warszawie	31

CZEŚĆ TRZECIA. (Współpraca Związku z organizacjami gospodarczymi).

Udział Związku w Zrzeszeniu Związków przemysłowych zachodniej i południowej Polski	35
Zamknięcie kasowe za rok 1931	37
Spis członków	38

02
Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

15594

CZASOPISMA

1951